

ELŐFIZETÉS:
Egész évre . . . 6 ft.
Fél évre . . . 3 ft.
Negyed évre 1 ft. 50 kr.
A lap szellemi részét
illető küldemények a
szerkesztőnek, anyagiak
a laptulajdonosnak kül-
dendők.

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY.

HIRDETÉSI DÍJ:
egy 1 hasábos petit sor 10 kr.,
többszöri hirdetésnél olcsóbb.
Nyiltér sora 25 kr.
Bélyegdíj minden hirdetésnél
30 kr.
A hirdetések Bittermann
Nándor könyv- és könyvmd-
jában és a szerkesztőnél fogad-
tattnak el.
Kéziratok nem küldetnek vissza.

Egyes szám ára 10 kr.

Megjelen minden kedden és pénteken.

Egyes szám ára 10 kr.

Árviz megyénkben.

Zombor, ápril 22.

Közönségünk jó része nem is sejtette, hogy az utóbbi napokban minő óriási veszély fenyegette megyénk sok virágzó tiszamenti községét; ugyyszólván csak az odavaló lakosság, meg az alispáni hivatal s a vele közösen működő mérnöki kar tudná a helyzet tisztá képét lefesteni.

Bár — hála Istennek — emberélet nem esett áldozatul a Tisza árjának, óriási nagyságu az a kár, a mit a tiszamenti községek lakosai vagyónukban szenvedtek.

Az első szava e megye lakóságának nem lehet más, mint az, hogy teljes erejéből segítséget nyújtson hajléktalaná lett embertársainak. Azt hisszük, nem szükséges megyénk lakosaihoz frázisokkal kiszinezett felszólítást intézni, kötelességüknek fogják tartani úgy az árviz által nem sújtott községek, valamint társulatok, testületek és egyesek, hogy a sors csapása által sújtott szerencsétlen embertársainak segítségére sieszenek.

A Tisza áradása által veszélyeztetett és sújtott községek helyzetéről az alábbiakat írhatjuk:

Nagy veszélyben volt Martonos és Ó Kanizsa községe s ha betört volna a horgos-martonosi társulati töltés, úgy végveszélybe dönthette volna nemcsak Martonos községet, de valószínűleg Ó-Kanizsát is. Emberfeletti erővel folytak itt a védelmi munkálatok, de dacára, hogy a községet körülvevő körgátat óriási munka árán magasították, valamint nyúlógátakat vontak a vasut és Ó-Kanizsa felé, mindez valószínűleg hiábavaló lett volna, ha a horgos-martonosi töltés beszakad, a mi már csak egy hajszálon függött.

Hasonlóképen erősen veszélyeztetve voltak Moholy és Ada. Az elsőnél ha beszakad a községi védgát, elpusztulhatott volna az egész község; ez esetben Ada határát is előntötte volna a víz, bár maga Ada községe veszélyben nem volt, mintán magasan fekszik.

A legnagyobb veszélyben volt Bács-Földvár, ahol szemtanuk elbeszélése szerint a helyzet kétségbe ejtette a lakosságot, a mely szemben az iszonyú vízáraddal, minden percben el lehetett készülvén arra, hogy mindene megsemmisül. Az ottani Ferenc-csatornai zsilip fölött mintegy másfél méterrel rohant befelé a víz s csak a sors különös kedvezésének lehet köszönni, hogy körül-

belül 40 házon kívül a községet a gyorsan elkészített védművekkel és töltésekkel meglehetősen menteni.

Zsalya állapotáról már a mult számunkban részletesen megemlékeztünk. A község egy része s határa most is víz alatt van, bár a helyzet rosszabbra nem fordult, de az apadás mindeztideig még igen csekély.

Legszomorubb sors érte azonban Mosorin és Vilova községeket, ahol április 19-én reggel 6 órakor a harmadik tiszai öblözet töltése 20 méternyi szélességben beszakadt s a szó szoros értelmében elárasztotta e községeket s határakat. Óriási erővel rohant be a víz, körülbelül egy méterrel nagyobb magasságban, mint a tiszai 1888-iki legmagasabb vízálláskor. E lesújtó hírrel szemben Schmausz Endre alispán azonnal a vilovai uttöltés átvágását rendelte el, hogy ez által a víz a negyedik tiszai öblözetben lefolyván, a Tiszába visszafolyjon s így a két község megmentessék, bár ezen átvágás által mintegy 12,000 hold földnek kellett víz alá jutni.

Különbön a mosorin-vilovai szakadást s a szomorú helyzetet legelőkeltebben megvilágítják az alábbi sürgönyök:

Titel, 1895. április 21. déli 12 óra 25 perc. Vilovai uttöltés átvágása még tegnap reggel befejeztetett, a víz óriási erővel tör a 4-ik öblözetbe. Az átmetszésen kívül a kovili országot és Vilova község közepén is megy a víz keresztül. Mosorinban 105 ház merült víz alá s ma reggelig 28 bedőlt. Vilován 240 ház került víz alá s ötven dőlt be. Ember vagy állat életében eddig kár nem esett s a veszélyes helyekből a lakosság mindent kiharcolt. Az eddigi víznagyság sokkal nagyobb, mint az 1888-iki. A Tisza Titelen ma is 24 óra alatt 12 centimétert áradt. Rudolfsgnád végpusztulásban, lakosságát hajón hozzuk át s Titelen helyezük el.

Titel, 1895. évi április hó 22. délelőtt 9 óra. Vilovai uttöltés átvágása most 90 méter lehet. Vízár az uttöltés koronájánál 50 ctméterrel alacsonyabb. Vízkiegyenlítést szerdára várjuk. Elárasztott házak száma körülbelül Mosorinban 115, ma reggelig bedőlt 45, Vilován 240, bedőlt összesen 60, községben elegendő Kovilról hozott nagy csónak van, 10 halász kormányzata alatt. Postajáratra és közlekedésre megrendelt kompot holnapra várják, elárasztott s menthető házak biztosítási munkája folyik. Kila-

kosított lakosság nagy része Vilován rokonaiknál tető alatt, kisebb része szomszéd községekben. Élelmezésre eddig szükség nincs. Lok községét baj nem érheti, bejáró töltés felemelve. Mosorini gáton több szakadás van, helyenkint 400 méter szélességben, ezen gát plateau alatti része ma nyitattik meg. Negyedik öblözet megnyitása a kiegyenlítés után azonnal megtörténik. — Vizállás Titelen 619 ctm. Időjárás csendes, felhős. Apadás 11 ctm. — A mosorini víz ma reggel érkezett Titel községe alá, a vízbe jövő házak kilakosítása már megtörtént.

Megyénk alispánja, a veszélyeztetett községek főszolgabírái és szolgabírái, egy a kiküldött mérnökök: Kohut, Kende, Handler, Nagy (temesvári folyammérnök), Münczberger műszaki tanácsos valóban önfeláldozó munkássággal védekeztek a romboló árral szemben.

Sorainkat megyénk lakosságához intézett azon kérelmünkkel zárjuk be, hogy aki csak teheti, járuljon hozzá adományaival hajléktalaná lett szerencsétlen embertársai felsegélyezéséhez.

Addig is, míg Schmausz Endre alispán a gyűjtést megindítja, lapunk köszönettel fogad és juttat rendeltetési helyére adományokat.

Eddig Zákó Milán orsz. képviselő 100 frtot küldött be lapunkhoz, mely összeget az alispán ur kezeihez szolgáltatott át.

Ujdonságok.

Személyi hír. Laban Rezső, a 23-ik gyalogezred ezredese, a napokban városunkban időzött s a helybeli zászlóalj felett szemlélt tartott.

Egészségügyi vizsgálat városunkban. Dr. Frank Pal miniszteri közegészségügyi biztos városunkban időzik s annak közegészségügyi viszonyait s intézményeit vizsgálja. A biztos ur — mint értesülünk — a többek között igen fontos egészségügyi követelménynek tartja, hogy a dísnöhizlaldák mind városunk déli oldalán helyeztessenek el.

Főgimnázium Zentán. Mint bennünket táviratilag értesitene, Zenta város képviselőtestülete a tegnap tartott közgyűlésen nagy lelkesedéssel elhatározta, hogy a millenium és a zentai híres győzelem 200-ik évfordulója megörökítésére algimnáziumat tekintélyes áldozattal állami főgimnáziummá kiegészíteti.

Adminisztrátor. Temei adminisztrátorra Pósch Ernő ottani káplán lett kinevezve.

Dalárdai közgyűlés. A zombori kaszinó egyeleti dalárda folyó évi ápril hó 28-án vasárnap d. e. 12 órakor a polgári kaszinó-egyelt nagytermében rendkívüli közgyűlést tart. A közgyűlés tárgya: A választmánynak egy taggal való kiegészítése.

A „BÁCSKA“ tárcája.

Dalok.

Ifj. Hartmann Jánostól.

I.

Nem mondom meg senkinek se
Hogy nem szeretés engemet . . .
Előbb-utóbb a sír hantja
Engem úgyis eltemet.

Te se' mondd el kedvesem, hogy
Én tégedet szeretlek:
. . . Tudja ezt, ki mélyébe néz
Gyönyörű szép szemednek.

II.

Meg ne tudd azt soha, soha,
Hogy utánad vágyom,
Hogy tőled függ az én életem,
Az én boldogságom.

Meg ne tudd azt soha, soha,
Hogy szeretlek téged . . .
Magsérténé, megbántáná
A te büszkeséged.

Szerelmemet szép leányka
Ne vedd soha észre . . .
Hiszen úgyis kinevetnél,
Kikacagnál érte!

III.

Tudom én, hogy hiába a szerelem,
Mely oly fájón vezet végig szívemen.
Mégis, mégis szeretlek én tégedet:
Hiszen szívem szerelemre született.

Akkor vagy csak enyém, mikor az álom
Éjjelenként megjelen szempillámon . . .
Reám veted ekkor szemed' szelíden
S én belőle boldogságom' merítem.

. . . Mesélsz, mesélsz gyönyörű szép dolgokat . . .
— A szívem az örömtől majd meghasad;
— Szerelmedről azt regéled el nekem:
— A mit ajkad másnak mond el — éberem!

IV.

Ne ismerd meg soha a bút lányka,
Örömszapor hulljon életfádra . . .
Vigalom közt műljék egész életem
S felejtse engem, felejtse el azt,
A ki vérzik érte!

Ne érjen el téged soha bánat,
Ne érintse köny a szempilládát
— Engem, engem érjen az ég átka!
Mért szerettem te beléd, az
Égnek angyalába.

N A C A.

Mikor bealkonyodott és az — i utcai lámpákat meggyújtotta a köpcös öreg Csákó bácsi — a nálánál meg egyszer olyan hosszú rúd segélyével, első tekintete a „Hon“ kávéház előtti trottoárra esett. Ha meglátta, kit keresett, háttal dönt neki a lámpaoszlopának és úgy nézett — — —

Ma a szokottnál korábban kellett a gázlámpákat meggyújtania. A decemberi napok szörnyű kurták, aztán köd is van. A gyalogjárók lucskosak; s ha szürkelet-kor fagyai kezd, irgalmatlanul potyognak urak és hölgyek a sikos kövezeten.

— No, persze, motyogja az öreg, azokba a finom sarkokba nem lehet nagyfejű apróságokat verni!
Folyton a nevezett kávéház ablakai előtt álldogáló nőalakra mereszti apró, szürke szemét.

Vörösvirág kartonszoknya van a fiatal nőszemélyen és valami felbevágott barnaszínű nagykendőt szorit fejére és fázó testére. Ha a kendő alá nézhetsz, keskeny-arcu halvány lányt ismersz fel benne, kerek nagy fekete szemekkel. Ha más nem, akkor bizonyosan elárulják az utóbbiak, hogy — cigány lány.

Benn a teremben cigányzene szól . . . Óh, ilyenkor piros lesz halvány arca. Lábnijhegyre áll, hogy belásson a nagy üvegtáblákon; melyek, ha levannak függönyözve, nem nagy öröme szolgálhatnak. Ide-oda fut, míg nyilást nem talál valahol!

Ha bánatosan huzzák odabenn, ő elszomorodik; ha vig nóta járja, ő is vidáman forog az ablak alatt. A járó kelők megbámulják a furesza nőt. Egyik mosolyog rája, a másik jókat nevet ezen, a harmadik esodálatosan rázza meg fejét. És a lány ajka egyre nevetésre áll. Szájából kilátszanak fehér fogai, hangját azért nem hallod. Néha tapsol is. Örömben?

Az öreg lámpagyújtogató odalép a lányhoz, megfogja gyengéden kezét és lágyan inti:

— Miért nem mégy baza, Naca, szegény mada-ram? Megfázol — — —
— Csákó bácsi, itt a Józsi! Józsi játszik! A Józsi

Hírek az ügyvédi kamarából. A szabadkai ügyvédi kamara választmánya közhírré teszi, hogy dr. Mukits Simon és dr. Vojnich Gyula ügyvédek Szabadka, dr. Frank Károly ügyvéd Topolya, dr. Belohorszky János, dr. Mayer Oszkár és dr. Gál A. Ödön ügyvédek Ujvidék székhelyvel az ügyvédek vezett lajstromába folytatlag felvette. — A szabadkai ügyvédi kamara fegyelmi bírósági közhírré teszi, hogy Gyurinovich Kálmán bajai lakos, ügyvéd a fegyelmi bíróságnak és a kuria kisebb fegyelmi tanácsának ítéletével három hónapi felfüggesztésre ítéltetett és ezen felfüggesztés 1895. évi április hó 15-ik napján vette kezdetét és 1895. évi július 15-ik napján ér véget.

Baja-zombor-ujvidéki vasut. A gákovazombori vasutest mentén a vasut által elfoglalt terület bémérési és kicölpözési munkálatai már elkezdődtek. Egyes hírek hangzottak fel, hogy a vasúttársulat a kártalanítási összegek kifizetése elé akadályokat gördít. Ezzel szemben az érdekeltek megnyugtatóra kijelentették, hogy a hiból természetesen semmi sem igaz, sőt a vasúttársulat a jogosultak részére már is 20,000 forintot helyezett el a zombori takarékpénztárba. Ez összegről szóló betéti könyvecské Schlagetter Gyula polgármester kezelt közzét van.

Tartalékosok elhelyezése. A tavaszi gyakorlatokra 4 hétre behívott tartalékosokat az idén a vármegye tulajdonát képező s a megyeház mögötti kaszánya építette fogják elhelyezni. A vármegye alispánja az építletet Schlagetter Gyula polgármester szóbeli megkeresésére a legnagyobb készséggel engedte át. Ez által városunk lakossága megszabadul a katonai elszállásolás terheitől s viszont a városra sem hárul semmiféle anyagi teher, mert a megye megelégszik azzal a bérösszeggel, melyet a katonai kincstár az elszállásolásért fizet.

Államszegély. A vallás- és közoktatásiügyi miniszter az új-verbázi alginnáziumnak az 1895. évre 3000 forint államszegélyt utalványozott.

Jóváhagyás. A belügyminiszter a kolluthi I. temetkezési egyesület módosított alapszabályait jóváhagyta.

Jótékonyág. A bukzei népbank, az ottani evangélikus népiszola szegény tanuló részére 17 forint adományozott tankönyvekre és ruháneműkre. Az összegből 11 forint tankönyvekre, 6 forint pedig ruháneműk bevásárlására fordítva.

Beiktatás. A b-kulai izr. anyakönyvi kerület új rabbijának dr. Kriszber Bélának beiktatási ünnepélyét április hó 24-én d. u. 4 órakor tartják meg.

Montenegrói vendégek Ujvidéken. Előkelő montenegróiak, jobbára miniszteri tisztviselők időztek a múlt héten Ujvidéken, nagy feltűnést keltve szűk szűk alakjaikkal s díszes ruházatukkal. Fejedelmük, Nikita montenegrói herceg dramáját adta az ujvidéki szerb színtársulat; ezt az előadást jötték a montenegróiak megnézni.

Aranylakodalm. Dr. Saly Imre, jubilált orvostudor, Baja városának nyugalmazott tiszt főorvosa, nejevel szül. Mikulich Antóniával f. évi május hó 1-én tünnepli 50 éves aranyemennyegzőjét a budapesti egyetemi templomban.

Közygűlés. A zombori jótékony magyar nőegylet f. évi április hó 28-án d. u. 3 órakor a városbáza tanácsteremben rendes közygűlést tart a következő tárgysorozattal: 1. Az utolsó közygűlés jegyzőkönyvének hitelesítése. 2. Elnöki jelentés az egylet múlt évi működéséről. 3. Számvizsgáló bizottság jelentése. 4. Választmány javaslata az alapszabályok módosítása és a tisztújítás elhalasztása iránt. 5. Indítványok.

Uj telefonhivatalok megnyekben. A kereskedelemügyi miniszter Bács-Bodrogy vármegyében a feketebégyi és szeghegyi postahivataloknál táviratokat közvetítő telefonhivatalokat rendeztetett be.

Halálozás. Schwarz Gyula volt zombolyai kir. járásbíró, ki hosszú időn keresztül a zentai kir. járásbírósnál előbb mint aljegyző, majd mint aljárásbíró működött, f. hó 17-én Zentán jobblétre szenderült.

Hymen. Elme Bettike kisasszonyt Temerinből eljegyezte Leh Fülöp ottani tanító.

Elhalasztott vásár. A szabályi vásárt a nagy árvíz miatt, amely a közlekedést is akadályozza, nem tartották meg.

Vasuti tisztviselők előléptetése. Az államvasutak főhivatalnokai közül 1895. évi április 1-től számtandólag számosan lettek előléptetve. A Szabadkán állomásozó főbb hivatalnokok közül egy rang mint fizetés tekintetében elő lettek léptetve: Stoczer Miklós budapesti-zimonyi vonal osztályvezető főmérnök; Helbling Ferenc főellenőr, állomásfőnök; Kovács János főmérnök, fűtőházi főnök; Tary Nándor baja óbecsei vonal osztályvezető főmérnök és Szentmiklóssy Dénes szegedombosi vonal osztályvezető főmérnök.

Ezredéves kiállítás. A kollektív kiállítást rendező gazdasági egyesületek mult hét folyamán Budapesten a Köztelken közös értekezletet tartott s ez alkalommal a képviselt gazdasági egyesületek a legnagyobb lelkesedéssel járultak hozzá az imponzánsnak ígérkező csoportos kiállítás tervezetének megvalósításához. A kiállításban való részvételéig 52 gazdasági egyesület jelentette be, tehát a kiállításban a gazdaságszereplők tevékenységének képviselést jut Magyarország minden részéből. A kiállításnak több, a laikus közönségre nézve is igen érdekes pontja lesz. Ilyenek: szarvasmarha és ló modellek, melyet kitűnő állatszoberásunk, Vastagh fog készíteni, 1/2 kicsinyített, színezve. Továbbá egyes vidékek gazdasági életére jellemző gazd. objektumoknak domborzati képeket s modelleket valójában bemutatása. Így p. o. a Szolnok-Doboka és a Nógrád megyei gazd. egyletek szőlő- és mintatelepeiket, kertjüket stb. modellekben állítják ki, utóbbi egy palócsház, — a debreceni gazd. egyesület a Hortobágy képet mutatja be, gémes kutakkal, szárnyekkel s vasalóval stb. Ep ily érdekes lesz Magyarország különböző vidékein használt gazd. kézi eszközök gyűjteménye, fényképfelvételekkel együtt, melyek illusztrálják az eszközök használatát, továbbá a főbb miveleti növények s talajnevek gyűjteménye stb. Ez a kiállításnak általános része, a másik része, melynek a gazd. egyesületek működésének eredményeit mutatja ki a kiállításnak: ezzel együtt gazdasági életünk társadalmi fejlődésének tauságos és maradandó emlékeit fektetik le. A kiállítás tárgyainak előkészítését a gazd. egyletek megállapított terv szerint az ország minden részében megkezdék.

Hangverseny. Mint tudomásunkra jutott, Ney Dávid, Liedl Ferenc, Funták Ágnes, Vince Zsigmond művészek hangverseny körútjukban Zombort is meglátogatják, mely május hó vége felé van tervezve. Előjegyzéseket a hangversenyre elfogad Kollár József könyv-és zeneműkereskedése.

Esküvő. Temesvári István, a magyarországi takarékpénztárak központi jelzáloghitelintézetének tisztviselője, e hó 16-án reggel 8 órakor a bajai róm. kath. plébánia-templomban örök hűséget esküdött Peschke Bella kisasszonynak, Peschke Károly bajai mérnök leányának.

Határok bejárása. A szabadkai kir. törvényesség az adai megelőlesztési ügyben a határok bejárására határidőt április hó 29. napját tűzte ki.

Hangverseny. Ó-Becsen május hó 19-én nagy és igen érdekes hangversenyt rendez az ottani polgári magyar dalkör. A hangverseny érdekességét nagyban emeli az, hogy ezen elő lesz adva az a versenydarab, amelyvel a dalkör az ujvidéki dalkör jubileumi ünnepeknél részt vesz. A hangverseny tiszta jóvedelme a tagok ujvidéki utiköltségeinek fedezésére lesz fordítva.

Nemeslelkűség. Ó-Becsen az ugynevezett oláh-végen egy szegény öreg, töpörödött ember lakott családjal egy kis házacskában. Ez volt minden vagyonuk és ezt is megirigyelte tőlük a víz. Az őrzöngő Tisza hullámai neki eresztette a kis házikónak és addig nyaldosta, míg nem az egész alkotmány egy roppanással a hullámsírba veszett. A szegény öreg Mártis bánatában bement a piacra, nyugtalanul járkált ide s tova, majd visszatért háza romjainhoz és megtörve leült a partra s elmerengve nézte a vizet. A jó szívéről ismert báró Dory arra sétált nejevel s a nemes bárónak szemébe tnt az ősz aggastyán, magához inté s kérdéseire megtudta annak vesztését, mire 20 forint nyújtott át az öreg szerb embernek. Az örömtől megfújódó öreg hálálkódva köszönte azt meg. Bizony szegény árvízkarosultjaink reászorulnak az ilyen nemeslelkű emberek segítségére.

Választmányi ülés. A zombori Tóth Kálmán kör igazgató választmánya folyó hó 20-án ülést tartott, melyen elhatározta, hogy a kör szervezetét oly irányban tartja változtatandónak, hogy három osztályban működjen, és pedig irodalmi, zenészi és szimfonikus osztályban. Az alapszabályoknak ez elvben való módosítására bizottságot küldött ki: Medvecky Zsigmond elnök, dr. Balogh Ernő alelnök, dr. Horváth Ákos, Trischler Károly, Paul Kálmán és Racz Soma tagokat. Elhatározta továbbá a választmány, hogy május 4-én színielőadást rendez, színe kerül a „Cifra nyomorúság”, előadás után a kör helyiségében pedig háziestélyt; május végén vegyes előadást rendez, irodalmi, zenei, énekszámokkal és színielőadással; június hónapban pedig színielőadást, mely alkalommal egy operette kerül előadásra, zenekar kísérettel. A tervezett előadás az előfordulásig inségek javára előzőre függőben marad, minthogy a helyi szerb dal-egyesületek ezuttal akadályozva vannak a közreműködésben.

Martonos község védelme és küzdelme az árvíz ellen. A kietlen és zord tél, mely a mult évi nagy szárazság folytán keletkezett terméketlenség miatt megsanyargatta az éhező népet, most súlyosabb természetü veszedelmmé változott s a kiáradt Tisza folyó tulajdonát partján, előttöt és lerombolt mindent, amit az emberi szorgalom és munka rendkívüli nagy fáradsággal létrehozott. A Tisza folyó, mely kényé-kedve szerint rombol minden tavason azért, mivel az árterek magas töltésekkel vannak elzárva, a Tisza bele van kényserítve a részére kiszabott szűk mederbe. Ideje lenne már, hogy gyökeres segítséggel Magyarország eleje vétekké a minden tavaszszal megújuló árvízveszedelmek. Hiszen ha ez a dolog így halad tovább, hová lesz akkor az emberi munkásság, az egyéni szorgalom terméke, gyümölcse a Tisza folyó siralmas völgyén. Bács-Martonos község köröltéseit a Tisza gyors áradásával erősen ostromolta. Az egész köröltési vonalat mossa az ár. A védekezés erőlyesen folyik, a rözésés, karózás mindenütt megtörtént. Bács-Martonos község védelmében valóságos hősi harcot vívott az ernyedetlen, fáradhatlan szorgalmu jeles járási főszolgabíró Matkovits Lajos, ki több száz munkással éjjel-nappal dolgoztatva, óriási erőfeszítéssel sikertült megvédelmeznie az aggódo és csüggedő, 10—15 napig valóban valóságos helyzetben levő lakosságot. Komoly és exponált helyzetünkben, midőn erős vihar korbácolta föl a kistréti öblötzetben habörgő tengert s a hullámok elementáris erővel verték a köröltés partját, nehől már egészen a koronáját, — jelent meg váratlanul Bács megyének vas-szorgalmu és jólelkű alispánja, Schmausz Endre, ki is a töle megszokott ekészölésével bátorította és további erőlyes küzdelemre buzdította a lakosságot otthonának, tűzhelyének megvédelmezésében és egyuttal teljes meglégedését nyilvánította Matkovits Lajos járási főszolgabírónak és az ellőljáróságnak a község védelmében tanúsított odaadó, éber munkásságukért. Most már erős a reményünk, hogy az Isten és keze munkája megsegíti ezt a sokat meglátogatott lakosságot a további erős küzdelemtől. Bács-Martonos, 1895. évi április hó 19-én.

Vasuti üzletvezető kezeléség. Daniél Ernő kereskedelmi miniszter — mint a B. E. értesül — elrendelte, miszerint a budapesti déli-üzletvezetéség felosztása alkalmából — addig is míg a déli osztrák vasut kérdése megoldatik — Szabadkán egy „üzletvezető kezeléség visszkereseti-jog”-gal állították fel. Az üzletvezető kezeléség mintegy 20—25 személyből fog állani.

Merénylet a tanácsteremben. A „Magyarország”-ból vesszük át a következőket: Nagy ribillió csinált Melykut bács megyei községben Kollár Imre tanyai gazda, írja tudósítónk. A rendörök tilosban érték Kollárnak a birkanyáját s behajtották a községházhoz. Kollár Imre követelte Balogh László bírótól a nyáj kiadását, de a bíró a kérés teljesítését a váltásdíj lefizetéséhez kötötte. A dtbbe jött birkász gazda megsuhogtatta a feje fölött a hatalmas akadémorogot, a melyt magával vitt, berontott a tanácskoztérembe s a gyűlés szemelattára agyon akarta verni a bírót. Az esküdték meg a rendörök teljes erővel rávetették magukat a garázda emberre, de csak hosszas küzdelem után tudták megközölni. A vakmerő embert átadták a bácsalmási büntető járásbírósnak.

ám, ám, ám! — Ezzel elfüt a másik ablakhoz. Az öreg ember utána. Most kezét vállára teszi és ismét kezdi: — Naca, Naca, gyenge alkotmány az emberi lény! Elrontod magad minél hamarabb. . . . Látod kinevetnek az emberek! Mit is ácsorogsz itt céltalanul?

— O az! Józsi hegedül. . . — mondja a szegény teremtes a szenvedély őrzöngő hangján.

A lámpagyújtogató busan vakarja meg durva hajatát. Megcsóválja üstökét, mint ki az utolsó és legöregebb ágút vágja ki, mondván:

— Másként gondolkoztál te eleinte, lányom. Térj magadhoz! Ha már elbogyó tenmagadat, ne pusztítsd el bár azt a kis porontyot, az istenadtát! . . . Beszélhetet a jó öreg akár éjfélig is, a lány rá sem hallgatott. Szomorut húz a cigány, . . . s most ő is sír.

Csakó bácsi is valami zsebkendőfélért húzott ki mely zsebéből, letörölt néhány eltévedt könyvespettet, aztán odább futott tüzes dorongjával.

— Mondtam, megőrül előbb-utóbb. Mondtam!

* * *

Mikor egy hónapos volt szerelmének gyermeke, feljött a nagy városba, úgy gondolkozván, hogy rátalál csak valahogy — az apára. . . . Hónapok óta bolyong az ismeretlen város barátságatlan utcáiban. Egyetlen gondolata, hogy meglássa őt, a szeretett férfit. Oh, az ilyen „egyetlen” gondolatok vágyai könnyen fölforgatják az agyvelőt és megölik a testet. . . .

Hej, pedig be szép napokat élt egykor elbogyott kis városában, szülőhelyén! Ott lakott nagybátyjával a Hangász-utcában, abban a féldolgal kis házban. Szüleit nem ismerte. Mondják, az apja jó muzsikust a Gácsi bandájában. Anyja, ki zsidónő volt, megugrott valami fehére arcú cimbalmossal.

Naca vitte nagybátyja házában a háztartást. Ide jártak a banda többi tagjai, mikor új nótára tanította be őket a kisbögös, ki egyszermind a karmesteri hivatást is teljesítette. Mondom, itt, Nacaéknál, tartották rendszeren a próbákat. Hát ez nem lett volna olyan nagy baj; legfőlebb kétszer volt kénytelen a szóbát söpörnie,

hogy a sok bagó kipusztuljon onnan. . . . De örömmel eltűrt még többet is. Hisz Józsi is köztük volt!

Hisz munkája mellől föl-föltekintett arra a gavallér cigányra. Milyen jól illik barna arcához a hófehér galléros ing! Olyan csókolni való az a tömör kis bajusz. . . . Es minő méltóságos az állása! Ilyenkor elbujhatik a primás mellette, pedig Józsi csak második primás.

De sok barna lány is bődült ebbe a Józsi! Naca lón a kiváltságot, boldog győztes. . . . Ezek voltak életének aranyos napjai, a gyönyörök órái.

Sajátos az embernél, ha nagyon boldog, megvilan agyában a kíváncsiság, hogy most, no most, mi jön még, lelet-e a boldogság még nagyobb — ? Azonban — sajnos — leggyakrabban ilyenkor repednek meg a boldogság hurjai.

Igy Nacaéknál is. A könnyüvért Józsi felesapott primásnak, boudát szervezett és — hir szerint — Amerikába szerződött volna.

A megcsalt lányt rettenetesen megviselte ez a váratlan csapás. Csoda, hogy a szegény meg nem ölte. Sokat eibir az emberi alkotmány. —

Még a ház kiskapuja alá sem állhatott a gonosz szomszédoktól. Az a bandszaszemű Paulina egész nap Naca ablaka alatt sötétkék köpecs testével. Innen kiabált át két köcsőfejű nótészerének mindenféle csuf szavakat „egy bizonyos lányról”, kinek lejárt a becsület.

Ha a vérig sértett Naca ilyenkor kaput és ablakot bezárt, hatalmas hahotát csaptak a kárörvendő cigány bázi-kisasszonyok.

Csináltak a kedves szomszédok még külön „stikliket”. Pedig nem jobbok ők sem a deánaké vésznánál. Ugy alkotvat felé feltűnően megváltoztatták kitűs formulációjukat. Hajtekerestük a legujabb divatu. Hát még az arcfelíréséhez hogy értenek! Csak este mennek a belvárosba. Később aztán hazaszállinkozott egyik-másik, mint éjjeli lepke. (Talan nagyon is szép a hasonlat.) De a denevérek és baglyok sem maradtak el. Megjötték fiatal uracok képeben. Bajuszos és bajusztalan diákok kitűnően ismerték a Vódiék házat. . . .

Egy reggel nagy népcsoport állt Nacaék háza előtt. Piszkos asszonyok, mosdatlanuszjú subancok és gubancos

baju lányok röhögtek az ablak alatt. Volt is mit bámulniok! A fehére falon óriási gölya lepingált képe volt látható, mögötte pedig fiatal cigányprimás muzsikál. . . .

Gonosz egy tréfa volt ez! Ilyen pokoli gondolat csak rossz nő vagy démon agyában támadhat.

Ott tud pedig igen örüdenek Vódiéknál; különösen a vastag Paulina dörszöli vigan általában kezeit. — Szép mű! Hahaha!

Nagy szegény volt ez a szerencsétlen Nacára. Ez volt a legsúlyosabb vágás érzékeny lelkületére. „Szökn, szökn innen!” Ez volt a vágya. Ekkortájt hallotta, hogy Józsi a fővárosban van. Föl is jött kis gyermekével s egyik külvárosban, Csákóéknál, bérelt lakást.

A kézimunkából megtakarított fillérek gyorsan elfogytak, eltűntek, mint az első hólyéhek. Testi és lelki nyomora fokozódott. Csákóék szegényes házánál pedig még becsületes, jó lelkeket látott maga körül.

Eleinte azt gondolta, majd dolgozni fog s csak megél valahogy kis gyermekével. De az első heteket Józsi keresésével lopta el és ez lassanként valóságos rögeszméjévé vált. . . . Makaanul remél.

Es csodálatos, mint melegít csak egy szikrája is a reménynek! . . .

* * *

— Csikorgó hideg van oda künn. Jaj annak, kinek nem adott mostoha sorsa meleg gúnyát! . . . Sebese halad el Csákó tízes rúdjával a „Hon” kávéház előtt. Feléje se néz. Nincs ott kit néznie. Nem álldogál ott az a vörösvirágú kartonszoknyás lány félbevágott barnaszínű nagykendőjében. . . .

Gépileg végzi dolgát. Felbőki a lámpanyílást és a láng — világit.

— Hej, ha ilyen könnyen világosodnék az emberi szeretet lángja, kevesebb nyomorról hallana az érző kebel. . . . De nem! Csönd, öreg! — vigasztalja magát Csákó bácsi. Vagy nem a becsületes emberiség műve a szerencsétlen örültek háza és a lencek hajléka? . . .

J . . . . Sándor.

A . . . . .
alatt. . . .
hogy a . . . .
ala helye . . . .
hajtandó . . . .
tavaszra . . . .
át dolgozó . . . .
hogy a . . . .
tokhoz a . . . .
hozta. A . . . .
teszi a s . . . .
indításra . . . .
remény. . . .

Te . . . . .
ügyi m. . . .
fontosságú . . . .
és Debrec . . . .
ban leeml . . . .
1891. 43 . . . .
400-at ne . . . .
aranylag . . . .
érezem ma . . . .
tekintetle . . . .
kiterjeszte . . . .
szülőleml . . . .
tekinthet . . . .
árva vagy . . . .
igazolati . . . .
vehetők . . . .
joga korá . . . .
lyek száma . . . .
felveendő . . . .
hajlandók . . . .
nak figyel . . . .
szellemi . . . .
és zsebe . . . .
sorban . . . .
térén már . . . .
a köztörve . . . .
sével a . . . .
árak gyar . . . .
ertesitse, ...
tanulmány . . . .
vánnyal . . . .
ide fel. . . .

Öng . . . . .
19-én a . . . .
lévő kun . . . .
leszakadt . . . .
es meghalt . . . .
megírja, ...
elbueszott . . . .
jó munká . . . .
kossága ad . . . .
gette őt a . . . .
a legnagyobb . . . .

Kisz . . . . .
iparos, a . . . .
óta apola . . . .
valamiké . . . .
csaknem . . . .
város utca . . . .
nagynehe . . . .

Öng . . . . .
lakos nap . . . .
eladták. E . . . .
felkötötte . . . .
és a kötele . . . .
maradt.

Vere . . . . .
sem mulat . . . .
Andras ö . . . .
veszett L . . . .
lyesen meg . . . .
elfogta és . . . .
sagnak át . . . .
ezután a . . . .

Zene . . . . .
ják: Alig . . . .
bemutató . . . .
elszakadt . . . .
Horváth J . . . .
hó 18-án, ...
jó hangul . . . .
fő égtája . . . .
bíróval íra . . . .
is egy bíró . . . .
tely, zseb . . . .
művész, ...
még csak . . . .
sziréni hang . . . .
tója, mert . . . .
De mégis . . . .
tudomány . . . .
receptet it . . . .
biztosítva . . . .
szóra így . . . .
Jozseff kö . . . .
ki bírja . . . .
Egészsegre . . . .
A. nak 20 . . . .
— Ime ebb . . . .
zeneművés . . . .

Adal . . . . .
templom . . . .
Zsboroy An . . . .
vits Katali . . . .
1 forint, ö . . . .
Buchberger . . . .
Török János . . . .
János 50 . . . .
Bogdán Gy . . . .
Terez 5 . . . .
50 kr, Rad . . . .
Makarits L . . . .
kovits Fere . . . .
Kocsis Ist . . . .
Iván 1 . . . .
Stefkó Julis . . . .
István 1 . . . .
1 forint, Pek . . . .
őzv. Vukovi . . . .
Blazsev Szi . . . .
Berlekovits . . . .

A Ferenc-csatorna torkolata Ó-Becse alatt. Még a múlt év elején elrendelte a törvényhozás, hogy a Ferenc-csatorna torkolata Bács-Földvártól Ó-Becse alá helyeztessék át, mi által egyik legsürgősebben végre hajtandó vízszabályozási munkalat megkezdése ez év tavaszára volt tervebe véve, de elmaradt, mert a tervek átdolgozására és kiegészítésére annyi idő volt szükséges, hogy a gyors egymásutánban végrehajtandó munkálatokhoz az időszak előrehaladtával már nem foghattak hozzá. A földmívelési minisztérium már legközelebb megteszi a szóban forgó munkálat késedelem nélküli megindítására vonatkozó intézkedéseket. Így hát alapos a remény, hogy az átbélyezési munkálatok megkezdődnek.

Tanítók ügyelmébe. A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter a napokban a következő nagyfontosságú körrendeletet bocsátotta ki: „A Kolozsvárt és Debrecenben létesített tanítói fiu- és leányarházakban leendő neveltetés és teljes ellátás kedvezményét, az 1891. 43. t. c. 9. §-a értelmében első sorban jogosult és 400-at meghaladó teljesen szülötlen árvák közül ezideig aránylag oly kevesen vették igénybe, hogy indítatva érzem magamat az idézett törvény rendelkezésére való tekintettel az árvaházba leendő felvétel jogosultságát kiterjeszteni oly tanítói árvákra is, kik sem teljesen szülötlenek, sem ilyenekül a törvény értelmében nem tekinthetők, azonban életben maradt szülőjük és az árva vagyontalansága minden kétséget kizáró alakban igazoltatik. Érintett árvák azonban csak oly számban vehetők fel, hogy a teljesen szülötlen árvák elsőbbségi joga korlátozást ne szenvedjen, tehát csak a főlös helyek számának megfelelőleg. Oly szülők kérelme, kik a felveendő árva gyampénzén kívül legalább 25 forintot hajlandók évenként sajátjukból fizetni, első sorban fognak figyelembe vétetni, továbbá oly árvák, kik beigazolt szellemi képességeik alapján a szellemi téren való képzés tekintetében biztosítékot nyújtanak és csak második sorban jöhetnek figyelembe ipari pályára szánt, vagy e téren már működő árvák. Az előadottak folytán felhívom a köztörvényhatóságokat, hogy a gyámhatóság közvetítésével a köztörvényhatóság illetékességi körébe tartozó árvák gyámjait fenti elhatározásomról oly hozzáadással értesítse, hogy a felveendő árva keresztlevelével végzett tanulmányairól és teljes szegénységéről szóló bizonyítvánnyal ellátott folyamodványaitak mielőbb terjeszszék ide fel.”

Öngyilkosság. Sztárek Lajos bajai szabó f. hó 19-én a bikityi ut mellett, Hildenstab Ferenc szőlőjében lévő kunyhóban zsinéggel felkötötte magát, de a zsinég leszakadt, mire Sztárek pisztolyal homlokát lötte magát és meghalt. Szabadkáról levelet küldött nevének, melyben megírja, hogy a bikityi uton fog meghalni és érzékenyen elbucszott nejétől, gyermekeitől és ismerőseitől. Sztárek jó munkás és kintün egyenruha-készítő volt, de iszákossága által sok adósságra keverte magát és ez kergette őt a halálba. Özvegét és 4 árvát hagyott hátra a legnagyobb nyomorban.

Kiszabadult örült. Cs. A. fiatal szabadkai iparos, a kit elmebetegsége miatt már buzamosabb idő óta ápolnak a szabadkai kórházban, e hó 16-án éjjel valamiképen kiszabadult a kórházból s hajdon fővel, csaknem félmeztelenül bangos kiabálással futkosott a város utcáin össze-vissza. Az örültet a rendőrség csak nagynehézen bírta elfogni s újra a kórházba szállítani.

Öngyilkossági kísérlet. Csilyi Sándor bajai lakos napaszamnak házat és szőlőjét bírói árverés útján eladták. E miatti bánatában Csilyi f. hó 19-én a padláson felkötötte magát, de a szomszédok idejekorán észrevették és a kötelet elvették. A szerencsétlen ember életben maradt.

Verekedés. Ó-Becsen a husveti ünnepek ezidén sem mulhattak el a szokásos verekedés nélkül. Mészáros András ó-becsei parasztlény mulatozás közben összeveszett Labancz Józseffel és a nála volt késsel vesztélyesen megszurta azt. A vérengző Mészárosot a rendőrség elfogta és megbüntetés végett az ó-becsei járásbírósnak átadta. Így lesz Mészáros husvétjának még csak ezután a bójje.

Zeneművész Kupuszínán. Kupuszínáról írják: Alig hagyta el közsegünknek nagycsütörtökön egy bemutatót szimfoniadán után két szál egy társulattól elszakadt műzsa, maris egy másik művész, ki magát Horváth Józsefnek vallotta, ragadta meg az alkalmat e hó 18-án, hogy a n. é. közönséget zeneművészete által jó hangulatra felstimmelve. A szélrózsa mind a négy fő égtája felé bocsátja meghívóját, melyet János kisbíróval iratott azon boldog reményben, hogy legalább is egy hónapra valót szerez. (Ertem alatta koszt, kvártély, zsebpénz, stb.) De mennyire csalódott szegény művész, amikor már a toronyóra félkilencet mutatott s még csak egy rokkos és egy kézműves szomjuhozott a szíriai hangok után. Talán azért volt oly kevés hallgatója, mert elfelejtette meghívójába iratni a belépti díjat! De mégis, hogy némi kárpótlása legyen, elővéve orvosi tudományát s egy U. A. nevű kupuszínai lakosnak receptet írt. Hogy orvossága foganatosabb s fázadozása biztosítva legyen, egy okiratot állított ki, mely szörül-szóra így hangzik: „U. A. 17 — 4 kd 1895 Horvát Józseff kötelezi magát hogy az U. A. kigyógyítja Ha ki bírja gyóítani 20 forintot kap Horvát Józseff Egészségre bírja hozni U. A. Evvel köteles akkor U. A. nak 20 fr: meg fizetni V. Józseff × G. Maris ×. — Ime ebből látni lehet, hogy mindenfelé ért egy zeneművész.

Adakozások a zombori róm. kath. új templomra. II. sorozat. Pekánovits András 5 frt, Zsibory Antal 4 frt, öz. Nasits Katalin 1 frt, Ivankovits Katalin 20 kr, Nasits Juliska 1 frt, Rindt József 1 frt, öz. Karl Balintné 50 kr, Hajnal Mihály 30 kr, Buchberger V. 50 kr, öz. Dampfinger Mária 20 kr, Török Jánosné 20 kr, Dusanits Jéftáné 30 kr, Amerling János 50 kr, Pávits Jakab 3 frt, Mack Tóbiás 50 kr, Bogdán György 5 frt, Takáts István 50 kr, Berlekovits Teréz 5 kr, Mészáros Sándor 2 frt, Weszelovszky Mihály 50 kr, Radojevits S. 20 kr, Podkrajac Mária 10 kr, Makarits Lukács 20 kr, öz. Riedl Anna 1 frt, Berlekovits Ferenc 20 kr, Loncsár Antalné 1 frt 10 kr, Kocsis István 1 frt Pekánovits József 1 frt, Pekánovits Iván 1 frt, Bosnyák Fülöp 2 frt, Schmidt Rezső 50 kr, Stefkó Juliska 50 kr, Bugyi Verona 20 kr, Tallos István 1 frt, Schmidt Anna 20 kr, Matussek Zsigmond 1 frt, Pekánovits Sándor 1 frt, Pekánovits Sándorné 2 frt, öz. Vukovits Bara 2 frt, Parcsetics Mátys 2 frt, Blazsev Sztipánné 20 kr, Zvekán Ágostonné 1 frt, Berlekovits István 50 kr, Bokker Alajos 50 kr, Plet-

koszits Antal 40 kr, Anisits Ferenc 50 kr, Matheisz Erzsébet 20 kr, Kettig Mária 1 frt, Goretits Manda 20 kr, Kiss Éva 20 kr, Gyurkovits Tamás 20 kr, Hrabovszky Mihály 50 kr, Hrabovszky Ignác 50 kr, Engusz Sándor 2 frt, Lázár Márton 1 frt, Lázár Iván 1 frt, Hoffmann József 1 frt, öz. Mihelits Teréz 1 frt, Vinkovits Sándorné 10 kr, Lajos Pál 1 frt, Molnár Tamásné 10 kr, Kekez Sztipán 50 kr, Kolarits Ferenc 10 kr, Pastrovits Simon 30 kr, Cselyuszka Péter 50 kr, Dsinits Márton 50 kr, Lajos Ivánné 10 kr, Goretits Károly 20 kr, Kuntits Józsefné 10 kr, Huck Ede 5 frt, János Gusztáv 3 frt, Sebeib István 1 frt, Horváth Gábor 1 frt, Budimlits Mladen 3 frt, Bosnyák Sándor 10 frt, Szabó János 1 frt, Adamovits Mihály 5 frt, Beer Lajos 1 frt, Aman József 70 kr, Karits István 50 kr, Duchon Béla 30 kr, Allaga Antal 1 frt, Fabianacz István 2 frt, Pekánovits Antal 5 frt, Czorn József 1 frt, Császár Gyula 2 frt, Masirevits Sándor 50 kr, Pality Gergely 50 kr, Goretits Illés 1 frt, Matos Jerko 50 kr, Rórich Márton 2 frt, Lajos György 1 frt, Czígits Parcsetics N. 50 kr, Pekánovits Antal 2 frt, Csuvardits Pista 50 kr, Bocker Gergely 1 frt, Vogenberger Fülöp 2 frt, Kalmár József 4 frt, Lauer János 1 frt, Szabadka Károlyné 1 frt, Magyarits Ferenc 2 frt, Sztirlich Mária 50 kr, Lukits Lajos 2 frt, Raics Vranja 1 frt, Beretics Antal 20 kr, Szalay Simon 1 frt, Tanczer János 20 kr, Bosnyák Antal 20 kr, Trifun Lyuka 10 kr, Matarits Iván 20 kr, Kulity István 20 kr, Kulity Eszter 20 kr, Bosnyák Janka 1 frt, Raics András 1 frt, Csuvardits Ágoston 1 frt, Liscevits Mihály 2 frt, Lendvay Jakab 20 kr, Petres Bálint 30 kr, Szlavajcsa Dániel 2 frt, Posalits Vranjyó 1 frt, Kulits Illés 20 kr, Tadicsev Mija 20 kr, Tuczakovits József 20 kr, Mandits Lyuba 35 kr, Kolarits Vlada 20 kr, Tuczakovits Milos 50 kr, Kurják Lázár 50 kr, Keller András 3 frt, Loncsár Antal 2 frt. *Monkában, anyagban, fuvarozásban.* Beretics György 2 napi fuvar, Lázits Nikola 1 napi fuvar, Nasztatics Fülöp 1 napi fuvar, Dóics Szekula 1 napi fuvar, Angyal Ferenc 1 napi fuvar, Petrovits Dusan 1 napszám, Mirics Nikola 2 napi fuvar, Miliszevlyevits Szávó 1 napi fuvar, Gyigyanczky Csedimir 1 napszám, Gyigyanczky Steván 1 napszám, Dóics Péter 1 napszám, Lutics Brankó 1 napszám, Dóics Milán 2 napszám, Ugenovits András 1 nap ácsmunka, Püspök Sándor 1 nap ácsmunka, Bogisits Tamás 2 napszám, Uligovits Sztipán 1 napi fuvar, Markovits János 2 napi eszerépfedő munka, Markovits Kálmán 2 napi eszerépfedő munka, Milla Márton 2 napi fuvar, Siasits Pál 1 napszám, Trencsev János 1 napi fuvar, Kuntics József, Józits Sztipán (kőműves), Probójesevits Gyuka, Kulits Xavér, Kirschnér Albert eszerépfedő, Ogrizovits Nikola 1—1 napszám, Markovits Balázs 2 napi kőműves munka, Zsulyevits József 2 napszám, Papp Mihály 1 napi fuvar, Parcsetics Gyéno 2 napi fuvar, Bakits Fülöp 1 napi fuvar, Koblarits Iliá 2 napszám, Jelasis Dusan 2 napszám, Rados Márkó 30 koesi fuvar, Bosnyák Antal 10 koesi fuvar, Pekánovits Fülöp 40 koesi fuvar, Pekánovits Xavér 10 koesi fuvar, Pekánovits Gyuka 10 koesi fuvar, Pekánovits Antal 10 koesi fuvar, Pekánovits Nikola 10 koesi fuvar, Pekánovits Béno 10 koesi fuvar, Kólit Maresa 10 koesi fuvar, Dsinits Péter 40 koesi fuvar, Dsinits Rókus 10 koesi fuvar, Dsinits Mijo 10 koesi fuvar, Dsinits Xavér 10 koesi fuvar, Dsinits István 30 koesi fuvar, Bosnyák Tóbiás 10 koesi fuvar, Bosnyák Máté 10 koesi fuvar, Bosnyák Dávid 10 koesi fuvar, Bosnyák Jenő 10 koesi fuvar, Dsinits Ferenc 30 koesi fuvar, Pekánovits András 3 napszám, 1 napi fuvar, Dujnovits József 2 napi fuvar, Hajnal Mihály 2 napszám, Pávits Jakab 1 napi fuvar, Hemm István 2 napi fuvar, Paul Frigyes 5 frt értékű esztergályos munka, Probójesevits Márton 2 napszám, Ferencsevits Milus 4 napi fuvar, Ott Antal 3 napszám, Matarits Gyuka, Parcsetics Sztipán 2—2 napszám, Doratus Balázs 1 napszám, Kuntics Rókus, Gradinacz Pál, Raics Iván, Kekez Sztipán, Goretits Márk, Blazsov János, Bosnyák István 2—2 napszám, Kubatovits Gergely 4 napszám, Vucits Márk 6 napszám, Matos Jerkó 4 napszám, Kovacsits Koszta, Csuvardits Vranja, Raics Bona, Pekánovits Mija, Matarits Pál, Csicsovacsky Pál, Zsulyevits Máté 2—2 napszám, Petres István 1 napi fuvar, Bocker István 3 napi fuvar, Peits Vranja 3 napszám, Bozsits Antal 1 napi fuvar, Herczog Antal 2 napi fuvar, Mijatovits Rada, Mandits Radoslav, Grgur Máté 1—1 napi és Zsulyevits Máté 2 napi fuvar, Belyánszky István 2 napi fuvar. Folytatása következik. A gyűjtő-bizottság nevében: dr. Thurszky Zsigmond elnök. Thum Adolf pénztáros. Trischler Károly jegyző.

Felolvasások. Ó-Becsen a kath. kör helyiségeiben Szabó János 1849-iki honvéddörnyeg e hó 13., 14. és 15-én az országos szabadságharc erklelye-muzeum javára és a milleniumi kiállításra tartandó ünnepek költségeinek fedezésére 10 számból álló felolvasásokat tartott.

Művészet és irodalom.

„Az 1848—49-iki magyar szabadságharc története.” c. nagy illusztrált munkából most jelent meg a 34-ik füzet, amelyben Graza György Daki Románia tervrajzát s az ezzel kapcsolatos mozgalmakat ismerteti igen érdekesen. A füzet egykorú képei a következők: Pétervárad 1848-ban. Nugent osztrák tábornok, Pestváros látképe és nevezetesebb épületei 1848—49-ben. Jankó mint csendes őrtölt, Zsófia főhercegné 1848—49-ben. Susán János osztrák tábornok, Jablonovszky Felix osztrák tábornok. — Az oláhok rémtetteiből. Baró Walden Lajos osztrák tábornok. — E helyütt említjük meg, hogy a 2-ik kötet május végén jelenik meg, a nagybecsű mű 3-ik és egyuttal befejező köteté pedig őszkor hagyja a sajtót el.

A „Vasárnapi Újság” április 21-iki száma 18 képpel s a következő tartalommal jelent meg: „Az aostai herceg házassága.” (Az aostai herceg és jegyese arcképevel.) — Költmények: „Mária.” Trencsényi Károlytól; „Szerelmem.” Sajó Sándortól. — „Regénytár”: „A két kérés.” Elbeszélés, írta Gyarmathy Zsigáné. (Goró Lajos rajzával.) — „Autifer mester csudálatos kalandjai.” Verne Gyula regénye (az eredeti francia kiadás rajzával.) — „Magyarok a kbedive előtt.” Irta Latinovits Géza. — „A német birodalmi gyűlés palotája.” (Képekkel és Lewetow volt elnök arcképevel.) — „A magyarság keletkezése és gyarapodása.” (Vámbéry Ármun új könyvéről.) — „Bismarck egy híres mondása.” — „A tudóvész veszélyessége.” — „A kínai császár

szánkázása.” (Képpel.) — „A japán-kínai háborúból.” (Képpel, eredeti japáni rajz után.) — „Keresztessy József.” (Arcképpel és Keresztessynek Strobl által készített mellszobrál.) — „A martonvásári kastély.” (Cserna Károly rajzával.) Dobos Jánostól. — „Uj óriás hid New-Yorkban.” (Képpel.) — „Gözsikló a Notre Dame kápolnához Marseille mellett.” (Képpel.) — Irodalom és művészet, Közintézetek és egyletek, Sakkjáték, Képtalány stb. rendes rovatok.

CSARNOK.

Az elveszített ékszer.

— Rosszul találták meg. —

Ilma igen szép asszony volt. Szeretett szeretni; de még a szerelemnél is jobban megkívánta azt, hogy udvara legyen, amely bájjának hódol. Huszonöt éves volt; a férje pedig batvan.

Ezek után nincs rajta mit csodálni, hogy Ilma gyakran kísértelt a városi parkba és bolyongott a fák alatt, édes ábrándokba merülve.

Egy jámbor református teológus is csaknem mindennapi vendége volt a városi parknak. De természetesen a jámbor teológus nem álmódzni, hanem tanulni járt ki a városi parkba.

Egyszer azonban a jó fiu föl talált pillantani a környékből és egy igéző kacér menyecskével állt szemben. Természetesen a fiu elvörösödött és fölig szerelmes lett a szép asszonyba.

A szép Ilmanak elég volt egy pillantást vetnie az esetlenül félrevonuló csinos fiura, hogy tisztában legyen a helyzetével.

Másnap aztán megtörtént az a nagy esemény, hogy a midőn Fececs Mihály, ami jámbor teológusunk Kálmán tanaiba elmertelve egy padon ült, hirtelen kábító illat szállt feléje, selyem ruhasuhogás hangzott és — óh pokoli kísértés! — egy bűbajos nő ült le Mihály ur mellé a padra.

A fiu rendkívül félénk, ügyetlen legényke volt. Egyszerű, falusi gyerek, szerény paplak jámbor szülötté. Hanem szemrevaló, délceg, tüzes szemű fickó. Ilma öngyűlöletének megtetszett ez a piruló gavallér, ez a szemérmes szerelmes, aki alig merte ráemelni szeméit, de a mikor lopva ránézett, ábitatos tűz, hódoló láng lobogott néma tekintetében.

Fececs Mihály persze még álmodni se merésztelt arról, hogy a szép asszonynak akár csak a kisujja hegyét is megérintse... De hát Ilmát, ha nem is hívták Evának, a sátán bátran odaküldhette volna a paradicsomi tudás-fája alá...

Az ismeretség tehát megtörtént és Mihály egy mámoros pillanatban elszotogta vallomását:

— Oh nagysád, ha tudná, mily boldogság eszményképtükről ábrándozni!

Ábrándozás a szerelem megrontója, gondolta magában Ilma és módot keresett rá, hogy Mihály járhasson a házukhoz.

Igen ám, de mit mond a férjének? Kedden délután aztán megoldotta a kérdést az asszonyi fufurg.

Egy kis ékszertokot vett elő a padon és így szólt: — Édes barátom, ebben a tokban legszebb karperecem van, melyet férjemtől nászajándékkul kaptam. En holnap este a színházba megyek és el fogom vesztetni ezt az ékszeremet. Férjem másnap a „Zombori Fűtlytől”-ben jutalmat igér a becsületes megtalálónak. Ön esztörtökön jelentkezni fog mint becsületes megtaláló és ezen a címen házuk barátja lesz. Itt van, fogja az ékszert.

Mihály remegő kézzel vette át a boldog karperecet, mely a legszebb női kar bársony bőréhez simulhatott és rajongó, szerelmes pillantással nézett a tovasurranó szép asszony után.

Ilma másnap este valóban ott tapsolt a színházban, a föltümlötlan postás Milkának és a nézőtér tisztjei felé kacérkodva dudorászta hogy: vess csak rám egy pillantást.

Este feldult arecal állt férje elé.

Az elveszített ékszer meséje batott.

A kis hirdetés megjelent és tegnap Ilma igéző ponyvolában várta a becsületes megtalálót.

Délután 4 órakor a szobaleány bejelentett egy idegen urat, a ki valamit hozott.

A férj fekete kávéja mellett ült, Ilma izgatottan várta a belépőt.

Es belépett Fececs Mihály, zavartan, pirulva, hebeve, dobogó szívvel.

Uram... és... teológus... igenis... tegnap megtaláltam... a karperecet... bátorkodom...

Es uramfia! átnyujtotta a színházban vagy hazamenet utközben elveszített ékszert — a tokjában...

Fecsegő.

Felolvasó szerkesztő:
Dr. BALOGHY ERNŐ,
köz- és váltó-ügyvéd.
Laptulajdonos és kiadó
BITTERMANN NÁNDOR.

HIRDETÉSEK.

2074. szám.

kig. 1895.

Pályázati hirdetmény.

Bács-Bodrogh vármegye zombori járásába kebelezett Gákova községének turesedésbe jött és évi 300 frttal javadalmazott községi irnoki állásra ezennel pályázatot nyitok.

Felhívom az ezen állást elnyerni óhajtokat, hogy szabályszerűen az 1883. évi. I. t. c. értelmében felszerelt pályázati kérvényeiket hozzám folyó évi május hó 4-éig nyujtsák be.

Zombor, 1895. évi április hó 17-én.

Tárczay,
főszolgabíró.

